Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000273495

Datum
11 juni 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aan De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Van CZW/CZ

nota

Jaarrapport EU-Grondrechtenagentschap

Aanleiding
Op 11 juni 2026 is het jaarrapport (ofwel Fundamental Rights Report) van het EU-Grondrechtenagentschap (hierna FRA) verschenen. Daarin zijn de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van fundamentele rechten in 2025 in de EU op een rij gezet. Het FRA identificeert daarbij verschillende aandachtspunten. Daarnaast bevat het rapport ook verschillende referenties aan Nederland.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd 1) kennis te nemen van het jaarrapport en 2) in te stemmen met de inhoud en verzending van bijgevoegde brief waarmee de Tweede Kamer actief wordt geïnformeerd over het verschijnen van het jaarrapport, met als bijlage het FRA-jaarrapport.

Kern
- In 2007 is het FRA opgericht met als doel de instellingen van de EU alsook de lidstaten in het kader van de uitvoering van Unierecht te voorzien van bijstand en expertise op het terrein van fundamentele rechten. In dat kader voert het FRA grootschalige multidisciplinaire onderzoeksprojecten uit en adviseert het de EU-instellingen en lidstaten over wetgeving en beleid.
- Het FRA publiceert jaarlijks een rapport waarin het de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van fundamentele rechten in de EU op een rij zet. Dat rapport bestaat uit een inleidend hoofdstuk en een aantal thematische hoofdstukken. Dit jaar richten de thematische hoofdstukken zich op kansen en gevaren in het digitale tijdperk, de woningcrisis en dakloosheid, uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid en arbeidsuitbuiting en toepassing van het EU-Grondrechtenhandvest (hierna: het Handvest) op nationaal niveau. Een samenvatting van het rapport treft u onder toelichting.
- Er wordt in het rapport meerdere malen naar Nederland verwezen, evenals naar andere EU-lidstaten. Alle verwijzingen naar Nederland zijn in een eerder stadium gecontroleerd op feitelijke onjuistheden door de Nederlandse National Liaison Officer (hierna NLO) – een medewerker van BZK/CZW – in samenwerking met de betrokken dossierhouders bij de verschillende departementen. Onder toelichting vindt u een overzicht van de verwijzingen naar Nederland per hoofdstuk.

- In de Kamerbrief wordt algemene informatie verstrekt over het jaarrapport. De brief bevat geen inhoudelijke reactie op het rapport of de specifieke verwijzingen naar Nederland. Het doel van de brief is uitsluitend om de Tweede Kamer actief te informeren over het verschijnen van het jaarrapport, dat reeds openbaar is (door FRA gepubliceerd).

Toelichting

Samenvatting Fundamental Rights Report 2026

- In zijn jaarrapport getiteld *Challenges and Achievements in 2025* heeft het FRA de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van fundamentele rechten in 2025 in de EU op een rij gezet.
- Deze ontwikkelingen zien onder meer op:
    - Schadelijke online content: onder meer racistische, seksistische en homofobe content komt vaak online voor en de regulering van deze content is uitdagend. Er is een gebrek aan transparantie van online platformen en toegang tot de data van deze platformen is beperkt.
    - De woningcrisis en dreigende dakloosheid: ondanks maatregelen van lidstaten dreigt een toenemend aantal mensen dakloos te worden als gevolg van onder andere de stijgende prijzen. Het gebrek aan een uniforme definitie van dakloosheid en verschillen in de mate van bescherming van kwetsbare groepen tegen uithuiszetting bemoeilijken de aanpak van dakloosheid en het garanderen van betaalbare woningen.
    - Werknemerstekorten en werkgerelateerde uitdagingen voor migranten: om de tekorten te ondervangen worden werknemers van buiten de EU aangetrokken. Vervolgens zijn er verschillende uitdagingen waar deze werknemers tegenaan lopen, zoals langzame integratie op de arbeidsmarkt, een groter aantal overgekwalificeerde migranten dan overgekwalificeerde EU-burgers, discriminatie en een verhoogd risico op uitbuiting.
    - Het verschil in behandeling van ontheemde Oekraïners en andere migranten: maatregelen om Oekraïners te steunen hebben ertoe geleid dat Oekraïners sneller toegang hebben tot de arbeidsmarkt dan andere migranten.
- Het FRA doet in het rapport per thema verschillende algemene aanbevelingen aan de EU en haar lidstaten. Deze zijn, in tegenstelling tot voorgaande jaren, per thema in de tekst verwerkt. Het rapport bevat geen aparte lijst met zogenoemde ‘’opinions’’, ofwel aanbevelingen.

Overzicht verwijzingen naar Nederland

Hoofdstuk 3 De woningcrisis en dakloosheid

- p. 80 – In Nederland worden tellingen uitgevoerd om inzicht te krijgen in de aard en omvang van dak- en thuisloosheid.
- p. 83 – In Nederland wordt gebruik gemaakt van een Woningwaarderingsstelsel, een puntensysteem dat de maximale huurprijs bepaald.

Hoofdstuk 5 EU-Grondrechtenhandvest op nationaal niveau

- p. 124 – Met betrekking tot het wetgevingsproces is Nederland een van de weinige lidstaten waar in de procedurele richtlijn een verwijzing naar het

Handvest is opgenomen (Aanwijzingen voor de regelgeving, aanwijzing 2.15.).
- p. 130 – Nederland heeft moeite mensenrechtenvertegenwoordigers te identificeren en te betrekken bij het toekennen van EU-fondsen onder de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen of in het werk van Handvest monitoringscomités in dat kader.

Het proces tot dusver
- Conform gebruik heeft het FRA de conceptversie van het jaarrapport eerder dit jaar gedeeld met de verschillende lidstaten, met het verzoek deze te controleren op feitelijke onjuistheden. In februari 2026 is het verzoek tot een feitencheck door BZK uitgezet, waarop diverse departementen input hebben geleverd.
- Op 4 juni 2026 heeft het FRA de definitieve versie van het jaarrapport onder embargo met de lidstaten gedeeld. Het rapport is op 11 juni 2026 officieel gepubliceerd.
- Na publicatie is het rapport gedeeld met contactpersonen binnen de betrokken departementen, met het verzoek deze informatie te verspreiden onder relevante collega's binnen hun departement. Ter overweging is daarbij de mogelijkheid om hun bewindspersonen actief te informeren over het rapport meegegeven.

Politieke context
De directeur van het FRA heeft op 17 juni gesproken met de leden van de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer tijdens een werkbezoek aan Nederland. Het FRA-jaarrapport van vorig jaar (2025) is opgenomen op de convocatie voor het Commissiedebat Grondwet en Democratische Rechtsstaat. Dit debat stond aanvankelijk gepland op 25 juni, maar wordt verzet naar een nog onbekende datum. Rond de periode van het werkbezoek is het FRA-jaarrapport 2026 verschenen, waarover u de Kamer hierbij informeert. Doorgaans leiden dergelijke jaarrapporten niet tot inhoudelijke behandeling in de Kamer. Het samenvallen van het gesprek met de leden van de vaste Kamercommissie van de FRA-directeur en het verschijnen van het nieuwe jaarrapport zou aanleiding kunnen geven tot Kamervragen. Daarbij geldt dat het jaarrapport terugblikt op het voorgaande jaar en in die zin geen nieuwe informatie bevat met betrekking tot Nederland.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief jaarrapport EU-Grondrechtenagentschap	Ter ondertekening en ter verzending aan de TK
2	Jaarrapport EU-Grondrechtenagentschap	Ter verzending als bijlage bij de brief aan de TK